

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 C

Vaststelling van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2025

A

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN¹

Vastgesteld 21 januari 2025

1. Inleiding

De leden van de fracties van het **CDA** en **OPNL** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Begrotingsstaat provinciefonds 2025. Naar aanleiding hiervan wensen de leden gezamenlijk enkele vragen te stellen.

De leden van de **SP**-fractie hebben kennisgenomen van het voorstel en hebben daarover enkele vragen.

2. Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van het CDA en OPNL gezamenlijk

Kan de regering op korte termijn inzicht geven in het takenpakket van provincies en een overzicht opstellen van de medebewindstaken? Voor de duidelijkheid; hiermee wordt niet het overzicht van taakmutaties uit de circulaire bedoeld, aangezien dit geen inzicht geeft in de omvang van de taken en geen houvast biedt voor een adequate beoordeling of hier voldoende middelen tegenover staan. Indien de regering dit niet kan geven, dan is de vraag hoe de regering zonder dit inzicht in staat is om te voldoen aan het gestelde in artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw), waarin het compensatiebeginsel is vastgelegd?

¹ Samenstelling:

Kemperman (BBB), Lagas (BBB) (*voorzitter*), Kroon (BBB), Van Langen-Visbeek (BBB), Lievense (BBB), Fiers (GroenLinks-PvdA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Janssen-Van Helvoort (GroenLinks-PvdA), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Geerdink (VVD), Van de Sanden (VVD), Meijer (VVD) (*ondervoorzitter*), Doornhof (CDA), Prins (CDA), Van Toorenborg (CDA), Dittrich (D66), Aerdts (D66), Van Hattem (PVV), Nicolai (PvdD), Nanninga (JA21), Janssen (SP), Talsma (CU), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Perin-Gopie (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

De afgelopen jaren is de werkelijke inflatie meermaals 1 à 2 procent hoger uitgekapt dan ingeschat.² Deze onderschatting heeft geleid tot minder middelen voor provincies om hun taken goed uit te voeren. Vanaf dit jaar wordt de inflatiecorrectie berekend aan de hand van het bruto binnenlands product (bbp). Hoe wordt met deze nieuwe methode voorkomen dat de inflatie wederom hoger uitpakt dan voorspeld? Volgens de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) is het van belang om kritisch te kijken naar de manier van inflatiecompensatie, bijvoorbeeld door stelselmatig terug te kijken naar de gerealiseerde inflatie. Kan de regering hierop reflecteren en toelichten of de nieuwe methode voldoet aan het advies om stelselmatig terug te kijken naar de gerealiseerde inflatie?

De ROB adviseert om de transitie naar het nieuwe verdeelmodel binnen een termijn van drie jaar af te ronden en daarmee duidelijkheid te creëren voor provincies.³ Hoe waarschijnlijk en realistisch acht de regering dat het hele traject voor 1 januari 2028 is afgerond en geïmplementeerd? Welke maatregelen worden getroffen om uitstel te voorkomen? Volgens het IPO zouden de provincies niet benadeeld mogen worden als er vertraging optreedt in de uitvoering van het plan. Is de regering het hiermee eens en kan zij dat toezeggen? Graag nadere toelichting.

De leden van genoemde fracties hechten groot belang aan de uitvoerbaarheid van beleid. Daarom stellen zij de volgende vragen. Worden er UDO's (uitvoerbaarheidstoetsen decentrale overheden) uitgevoerd in het kader van het provinciefonds? Zo nee, waarom niet? Indien er UDO's zijn uitgevoerd voor de begroting provinciefonds 2025 en daarna, is de regering bereid deze met de Eerste Kamer te delen? Kan de regering aangeven hoe zij de inhoud van deze uitvoeringstoetsen beoordeelt? Welke gevolgen verbindt de Minister aan de resultaten van deze UDO's? Graag ontvangen de leden een overzicht en planning van de nog uit te voeren UDO's in het kader van het provinciefonds 2026. Ook hier de vraag om deze te delen met de Eerste Kamer.

3. Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

Zijn de gevolgen van de bezuinigingen op het provinciefonds duidelijk met betrekking tot de ambities, taken en realisatiekracht van de provincies? Deelt de regering de mening van de leden van de SP-fractie dat de uitvoering van de taken door provincies verder onder druk komt te staan door de aangekondigde bezuinigingen, onvoldoende compensatie voor de inflatie en een korting bij het overdragen van de specifieke uitkeringen?

Heeft de regering inzicht welke gevolgen dit gaat hebben voor de inwoners van provincies voor wat betreft provinciale taken? Heeft de regering inzicht in wat de gevolgen zijn van de bezuinigingen op de provincies voor de regionale samenwerking bij de uitvoering van taken?

² <https://www.ipo.nl/media/hk0j0l2v/240927-inbreng-algemene-financi%C3%ABle-beschouwingen-def.pdf> p.2.

³ <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/actueel/nieuws/2024/9/20/toekomstbestendige-verdeling-provinciefonds-vraagt-bestuurlijke-keuzes#:~:text=De%20ROB%20adviseert%20deze%20onderzoeken,leggen%20voor%20een%20toekomstbestendig%20verdeelmodel.> 20-9-2024.

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken ziet met belangstelling uit naar de nota naar aanleiding van het verslag en ziet deze graag zo spoedig mogelijk tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Lagas

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Bergman